

Verksamheten i Europeiska unionen under 2014

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 12 mars 2015 att ge miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2013/14:65 Verksamheten i Europeiska unionen under 2014 och eventuella följdmotioner i de delar som rör utskottets beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i de delar som rör utskottets beredningsområde och över motion 2014/15:3044 (SD) yrkandena 24, 49–56, 58 och 60.

I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

Utskottets överväganden

Inledning

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2014 i enlighet med 9 kap. 21 § riksdagsordningen. Skrivelsen är en övergripande beskrivning av Europeiska unionens utveckling och förbindelser med omvärlden, det ekonomiska och sociala samarbetet, det rättsliga och inrikes samarbetet samt unionens institutioner. Den tar upp beslut och händelser i unionen och redovisar bredden i unionens frågor utifrån arbetet i rådets olika sammansättningar.

Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m.

Skrivelsen

EU:s jordbruks- och fiskeripolitik

I skrivelsen anförs att EU:s gemensamma jordbrukspolitik är ett harmoniserat politikområde som består av två pelare: första pelaren (direktstöd och marknadsstöd) och andra pelaren (miljö- och landsbygdsstöd). Kommissionen presenterade i oktober 2011 ett lagförslag för den framtida gemensamma jordbrukspolitiken (GJP), och föreslog bl.a. fyra nya förordningar för direktstöd, marknadsstöd, landsbygdsutveckling respektive horisontella frågor om finansiering, förvaltning och kontroll. Regeringen påminner även om att det nåddes en politisk överenskommelse om reformen i juli 2013 och att samtliga rådsförordningar antogs i december 2013. Inför rådsmöten informerades miljö- och jordbruksutskottet, och samråd ägde rum med EU-nämnden. Vidare anförs att delegerade akter, genomförandeakter och riktlinjer har diskuterats under året i kommittéer och expertgrupper under kommissionen. Förhandlingarna har bl.a. behandlat administration av stöden som kontrollsystem, stödvillkor och sanktioner med utgångspunkt i bestämmelserna i rådsförordningarna. I skrivelsen framhålls också att Sverige under förhandlingarna har verkat för ett så enkelt regelverk som möjligt. Det har även fattats beslut om att meddela kommissionen om utformningen av stödsystemen i Sverige. Beslut om direktstödet fattades den 19 juni och om Landsbygdsprogrammet den 5 juni. Regeringen framhåller att information lämnades till miljö- och jordbruksutskottet inför dessa beslut.

När det gäller fiskeripolitiken anförs i skrivelsen att den gemensamma fiskeripolitiken är en fullt utvecklad unionspolitik. Målet är att förvalta en gemensam, gränsöverskridande naturresurs på ett sådant sätt att ett hållbart nyttjande kan uppnås i ekonomiskt, miljömässigt och socialt hänseende. Regeringen påminner om att kommissionen antog ett förslag till reformpaket i juli 2011. Paketet omfattade den s.k. grundförordningen, marknadsordningen och ett meddelande om den externa dimensionen. Enligt skrivelsen är

regeringens hållning när det gäller EU:s fiskepartnerskapsavtal med tredjeländer (FPA) att göra ett ställningstagande från fall till fall varvid följande kriterier beaktas:

- Det måste finnas offentligt tillgängliga sociala och ekonomiska utvärderingar som är av tillräckligt god standard.
- Iakttagandet av mänskliga rättigheter ska utgöra ett nödvändigt villkor för att ingå eller fortsätta samarbetet med tredjeländer på fiskeriområdet.
- Där kunskaper om bestånden eller om hur många som bedriver fiske på samma bestånd saknas ska försiktighetsprincipen tillämpas.
- Avtalen ska stödja utvecklingen av en hållbar fiskesektor i partnerskapsländerna och ekonomiska bidrag ska komma den lokala fiskeindustrin till del.
- Sektorstödet ska frikopplas från betalningarna för fisketillträdesrättigheterna och definieras mot bakgrund av partnerskapsländernas behov och kapacitet att utnyttja det, och utbetalningarna ska kopplas till framsteg i utförandet.
- EU-fartyg ska bara få tillgång till ett överskott av den tillåtna fångstmängden som lokalbefolkningen inte kan utnyttja och som fastställts baserat på bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning, enligt artikel 31 i grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken.

Vidare anför regeringen att Sverige under året röstat nej till beslut om att ingå ett hållbart partnerskapsavtal om fiske mellan EU och republiken Senegal eftersom ett tillgängligt beståndsöverskott för arten kummel inte kunnat säkerställas inom ramen för tillgängligt vetenskapligt underlag. Sverige har lagt ned rösten vid beslut om att ingå ett protokoll mellan EU och Gabon om fastställande av fiskemöjligheter och den ekonomiska ersättning som föreskrivs i det gällande partnerskapsavtalet eftersom det inte är klarlagt att beståndssituationen är tillräckligt god. Sverige har även lagt ned sin röst när det gäller protokollet mellan EU och Guinea-Bissau mot bakgrund av att utvärderingen är flera år gammal och det därmed är svårt att säkerställa att det finns ett överskott för EU att fiska på. Under året har Sverige gett sitt stöd till ingående av protokoll med Seychellerna, Komorerna, São Tomé och Príncipe samt Madagaskar. Förhandlingsmandat har antagits för Moçambique, Madagaskar och Liberia. Sverige har gett sitt stöd till dessa förhandlingsmandat. Förhandlingsmandat för Kiribati pågår och förväntas antas under första kvartalet 2015.

Mjölkböndernas situation m.m.

I skrivelsen anføres att Rysslands president utfärdade ett dekret den 6 augusti 2014 om motåtgärder mot de länder som har infört sanktioner mot Ryssland i samband med Ukrainakrisen. Enligt beslutet förbjuder Ryssland import från EU, USA, Kanada, Australien och Norge av nöt-, gris- och fågelkött, bearbetat kött, fisk och skaldjur, mjölk och mjölkprodukter, ost och grönsaker samt frukt

och nötter. Beslutet trädde i kraft den 7 augusti 2014 och ska gälla i ett år. Enligt skrivelsen är det inom EU i första hand mejerisektorn och frukt- och grönsaksproducenterna som påverkats av importstoppet. De länder som främst drabbats är länder med gräns mot Ryssland och traditionella exportländer som Nederländerna och Spanien. Det abrupta och omfattande ryska importstoppet har även fått indirekta konsekvenser genom ökad prispress inom EU för vissa sektorer. I skrivelsen framhålls att kommissionen har mandat att skyndsamt besluta om krisåtgärder när allvarliga störningar på marknaden kan befaras. Som en konsekvens av det ryska importstoppet och dess påverkan på enskilda marknader beslutade kommissionen därför om stödåtgärder riktade mot frukt- och gröntsektorn och mejerimarknaden samt ett riktat stöd till drabbade mjölkproducenter i de baltiska staterna och Finland. Kommissionen har även skjutit till extra medel till säljfrämjande åtgärder. Enligt skrivelsen har Sverige generellt en kritisk inställning till marknadsåtgärder men har ställt sig bakom de åtgärder som vidtagits, i solidaritet med de länder som drabbas av importstoppet. Samtidigt är det angeläget att kommissionens åtgärder underbyggs av goda analyser, är välriktade och endast omfattar den situation som uppkommit till följd av importstoppet. Vidare framhålls att rådet behandlade frågan på ett extrainsatt jordbruks- och fiskerådsmöte i september 2014. Det erinras vidare att ett informationstillfälle med miljö- och jordbruksutskottet och ett samråd med EU-nämnden ägde rum i augusti respektive september inför rådsmötet. Frågan behandlades även i samband med de övriga jordbruks- och fiskerådsmötena under hösten 2014. Samråd med EU-nämnden ägde rum inför samtliga rådsmöten.

Exportbidrag

Enligt skrivelsen har EU ett fördragsbundet åtagande i fråga om samstämmig utvecklingspolitik, vilket innebär att hänsyn ska tas till utvecklingsmålen vid beslut inom olika politikområden med påverkan på utvecklingsländer. Inom EU går detta arbete under benämningen samstämmighet för utveckling (Policy Coherence for Development, PCD). I skrivelsen framhåller regeringen att Sverige sedan länge arbetar aktivt med PCD inom EU, i linje med Sveriges politik för global utveckling (PGU). Några exempel som nämns är Sveriges arbete för utvecklingsperspektivets genomslag i EU:s jordbruks- och fiskeripolitik och i EU:s bredare handelsagenda.

Motionen

Enligt kommittémotion 2014/15:3044 av Julia Kronlid och Björn Söder (båda SD) yrkande 49 ska regeringen verka för att avskaffa den gemensamma jordbrukspolitiken. Motionärerna vill i grunden omförhandla avtalen för det svenska EU-medlemskapet för att på olika sätt gynna Sveriges jordbruksnäring. Den gemensamma jordbrukspolitiken är, enligt deras uppfattning, det kanske mest ineffektiva och kostsamma inslaget i hela EU. Sverigedemokraterna vill helt skrota jordbruksstödet i dess nuvarande form,

vilket ur ett svenskt perspektiv utgör en enorm transferering av medel från svenska skattebetalare till jordbrukare på den europeiska kontinenten.

I samma motion anförs i yrkande 55 att regeringen ska verka för att avskaffa den externa fiskeripolitiken. Sverigedemokraterna motsätter sig större delen av EU:s externa fiskeripolitik. Motionärerna ifrågasätter kostnadseffektiviteten i framför allt fiskeavtalen och ser helst att avtalen inte förlängs när det gäller utvecklingsländerna. EU:s fiskeflotta är dåligt kontrollerad och undergräver utvecklingsländernas möjligheter att utveckla lokalt fiske, skapa arbetstillfällen och försörja sin egen befolkning med fisk.

I motionen yrkas även på ett tillfälligt bevarande av mjölkkvoterna (yrkande 50) och förbättrade villkor för mjölkbönder enligt motionens intentioner (yrkande 51). Det anförs i motionen att Sverigedemokraterna ställer sig positiva till åtgärder som undanröjer handelshinder och underlättar export, men med anledning av den svåra situationen för mjölkbönderna förordas ett tillfälligt bevarande av mjölkkvoterna under minst ett år. Motionärerna framhåller även att de har uppmärksammat mjölkböndernas situation i den svenska debatten och att Sverigedemokraterna för en politik för förbättrade villkor för lanthuset, t.ex. genom lägre skatter på gödsel och diesel och genom en översyn av t.ex. beteslagstiftningen.

Enligt yrkande 15 i samma motion bör exportbidrag som är direkt skadliga för utvecklingsländernas självförsörjningsgrad avskaffas. Motionärerna framhåller att de är positiva till handel och anser att Sverige inom såväl EU som i internationella forum, så som WTO, ska verka för en öppen och fri handel, men att de anser att exportstöd som är direkt skadliga för utvecklingsländernas självförsörjningsgrad bör avskaffas.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

EU:s jordbruks- och fiskeripolitik

Fördraget om unionens funktionssätt (EUF) fastställer områdena för, avgränsningen av och de närmare villkoren för utövandet av unionens befogenheter. I den tredje delen behandlas unionens politik och inre åtgärder. I den delen finns bl.a. de artiklar som lägger grunden för den inre marknaden (avdelning I), fri rörlighet för varor (avdelning II), den gemensamma jordbruks- och fiskeripolitiken (avdelning III) och fri rörlighet för personer, tjänster och kapital (avdelning IV). Enligt artikel 38 i detta fördrag ska unionen fastställa och genomföra en gemensam jordbruks- och fiskeripolitik. Sverige blev medlem i EU den 1 januari 1995 och deltar sedan dess fullt ut i EU:s gemensamma jordbruks- och fiskeripolitik.

Enligt årets budgetproposition (prop. 2014/15:1 utg.omr. 23) är regeringens långsiktiga målsättning för den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU en avreglerad, marknadsorienterad och konkurrenskraftig jordbrukssektor som styrs av konsumenters efterfrågan, klimat- och miljömål och där hänsyn tas till djurskydd samt den globala utvecklingspolitiken i enlighet med Sveriges politik för global utveckling (PGU). I syfte att bidra till regeringens ambition

om väsentligt lägre utgifter för jordbrukspolitiken i EU och ett hållbart jordbruk vill regeringen lägga ökat relativt fokus på åtgärder inom landsbygdspolitiken. I budgetpropositionen anförs att för att möjliggöra en sådan förändring är det angeläget att i ett tidigt skede påbörja analyser som utgår från en modernisering av EU:s gemensamma jordbrukspolitik inför nästa budgetperiod efter 2020, samt inför en halvtidsöversyn av politiken under budgetperioden 2014–2020.

När det gäller den gemensamma fiskeripolitiken vill regeringen, enligt årets budgetproposition, se ett hållbart fiske i såväl Sverige och Europa som globalt. Att bidra till ett globalt hållbart fiske ligger i linje med Sveriges politik för global utveckling som är hela regeringens gemensamma ansvar. I budgetpropositionen framhålls också att internationellt fiskerisamarbete huvudsakligen bedrivs inom multilaterala och regionala organisationer samt inom ramen för EU:s fiskeavtal med tredjeländ. Regeringens mål är att stärka tillämpningen av försiktighetsansatsen, införa ekosystemansatsen i förvaltningen och skydda de mänskliga rättigheterna. Regeringen anför även att det arbete som är inriktat på faktorer som främjar återuppbyggnaden av hotade bestånd blir allt viktigare med hänsyn till situationen för många bestånd, såväl i EU som globalt.

Mjölkböndernas situation m.m.

I betänkande 2014/15:MJU5 framhölls att landsbygdsminister Sven-Erik Bucht den 20 november 2014 i sitt svar på interpellation 2014/15:110 om krisen i den svenska mjölkproduktionen anförde att mjölkproduktionen är mycket viktig för landsbygden. Enligt ministern är mjölk och nötkött de dominerande sektorerna i skogs- och mellanbygden. Mjölkproduktionen sysselsätter direkt och indirekt ett stort antal personer. Ministern framhöll att vi numera lever i en avreglerad marknad där fluktuationer i marknadspriserna ingår. Det ryska importstoppet späder på obalanserna men utgör inte huvudorsaken. Under 2014 ökade produktionen snabbare än efterfrågan. Landsbygdsministern anförde vidare att den svenska mjölkproduktionen ska vara med och ta del av den växande marknaden. De ekologiska mjölkföretagen tar vara på en växande marknad som på ett positivt sätt ökar lönsamheten på många gårdar. Enligt ministern har regeringen ansvar för att skapa ett bra näringslivsklimat i Sverige som ger ett gott stöd till företagens egen förmåga att utvecklas, och han anförde vidare att landsbygdens näringsliv ska utvecklas genom förbättrad infrastruktur och samhällsservice. Offentliga åtgärder behöver finansieras genom väl avvägda skatter och avgifter.

År 2007 inledde EU en översyn av jordbrukspolitiken som kallas Hälsokontrollen. Syftet var att se över reformen 2003 för att anpassa jordbrukspolitiken till nya möjligheter och utmaningar. Det resulterade i att EU-kommissionen föreslog nya regler i november 2008. De nya reglerna innebar bl.a. att man avskaffade kravet på att 10 procent av jordbrukarnas mark ska ligga i träda och att man beslöt att mjölkkvoterna skulle avskaffas 2015.

När det gäller kvoterna anförde landsbygdsminister Sven-Erik Bucht i EU-nämnden den 13 mars 2015 att kvoter inte är något som regeringen anser att vi ska ha, utan att regeringen i stället vill främja handel. Regeringen vill stärka mjölkböndernas konkurrenskraft så att svenska mjölkbönder kan ta del av den växande globala marknaden. Landsbygdsministern framhöll därför att regeringen har inlett ett arbete med att hitta möjliga nationella åtgärder för att stärka den svenska mjölksektorn. När det gäller åtgärder på EU-nivå anser regeringen att dessa åtgärder har störande påverkan på marknaden. Därför stöder regeringen ett avskaffande av mjölkkvoterna, så att konkurrenskraften för Europas mjölkbönder kan utvecklas. Enligt ministern bör vi i EU-arbetet prioritera arbetet med att främja ökad handel och satsa mer på att höja produktiviteten och konkurrenskraften, bl.a. genom forskning och innovation. Vidare framhöll landsbygdsministern att åtgärder för att undanröja handelshinder och därmed möjliggöra ökad export är av strategisk vikt.

I propositionen Vårändringsbudget för 2015 (prop. 2014/15:99) anfördes att den globala efterfrågan på mjölk har ökat starkt och förväntas fortsätta stiga kraftigt. Det finns en hög underliggande potential för den svenska mjölksektorn. Enligt propositionen har dock en snabb strukturomvandling i kombination med en djup nedgång i världsmarknadspriserna för mjölk lett till en likviditetskris för svenska mjölkföretag. Sedan 2005 har cirka vart tredje mjölkföretag i Sverige investerat i ökad mjölkproduktion. Dessa företag utgör stommen i den framtida svenska mjölkproduktionen. Regeringen framhåller att en utslagning av sunda företag till följd av en tillfällig och mycket kraftig nedgång i världsmarknadspriset skulle kunna leda till en oåterkallelig minskning av två av de ekonomiskt viktigaste sektorerna i svenskt jordbruk (mjölk och nötkött). I propositionen föreslår regeringen därför att den (under utg.omr. 23 anslaget 1:16 Konkurrenskraftig livsmedelssektor) bör bemyndigas att under 2015 ikläda staten betalningsansvar för kreditgarantier som uppgår till högst 500 000 000 kronor för mjölkföretag i Sverige som under senare år har gjort väsentliga investeringar i ökad mjölkproduktion.

Exportbidrag

I betänkande 2014/15:MJU5 framhölls att utskottet tidigare redovisat (ytr. 2013/14:MJU4y) att regeringen har förespråkat att marknadsstöden, inklusive exportbidragen, bör fasas ut och att samtliga direktstöd bör frikopplas. Exportbidragen regleras i den gemensamma marknadsordningen inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik. I betänkandet anfördes vidare att regeringens ståndpunkt enligt uppgift från Näringsdepartementet är att exportbidragen ska avskaffas, även om frågor rörande marknadsordningen och exportbidrag för närvarande inte är föremål för diskussion inom EU eftersom en reform av jordbrukspolitiken nyligen har avslutats. Användningen av exportbidragen har successivt minskat över tid, och i dagsläget tillämpas i princip inga exportbidrag. I betänkandet anfördes vidare att i den senaste reformen gjordes tillämpningen än mer restriktiv genom att exportbidrag endast får tillämpas

som krisåtgärd vid så kallade krissituationer eller om specifika problem uppstår på EU:s gemensamma marknad. Under hösten har olika krisåtgärder beslutats med anledning av att Ryssland stoppat importen av ett stort antal jordbruksprodukter från bl.a. EU. Exportbidrag har inte använts. Utskottet anförde därför i betänkandet att det delar regeringens och motionärernas uppfattning att exportbidragen bör avskaffas och konstaterade att regeringen har förespråkat att marknadsstöden, inklusive exportbidragen, bör fasas ut.

Vissa livsmedelspolitiska frågor m.m.

Skrivelsen

Inom EU finns omfattande regelverk för växter, djur och livsmedel. Enligt fördraget har unionen och medlemsstaterna skyldighet att ta hänsyn till djurens välfärd. Lagstiftningen om djurhälsa syftar till att säkerställa en hållbar djurproduktion, underlätta handeln med djur och animaliska produkter inom EU utan att sprida sjukdomar samt till att förhindra smitta från djur till människa. Lagstiftningen för livsmedel är i stort sett harmoniserad inom unionen, vilket innebär att det inte är tillåtet för enskilda medlemsstater att ha strängare regler eller mer generösa bestämmelser än de som finns i EU:s regelverk. Lagstiftningen om växter syftar bl.a. till att skydda unionen mot allvarliga växtskadegörare och säkerställa att utsäde m.m. är av god kvalitet.

I skrivelsen anförs vidare att kommissionen på försommaren 2013 presenterade ett lagstiftningspaket med fem rättsakter och ett meddelande under namnet Friskare djur, sundare växter och en säkrare jordbruksbaserad livsmedelskedja – en moderniserad lagstiftning för ett mer konkurrenskraftigt EU. Förordningsförslagen handlar om djurhälsa, skyddsåtgärder mot växtskadegörare, produktion och tillhandahållande på marknaden av växtförökningsmaterial, offentlig kontroll inom djur-, växt- och livsmedelsområdena samt EU-utgifter inom områdena djurhälsa, växtskadegörare och offentlig kontroll. Enligt skrivelsen är kommissionens målsättning med förslagen att skapa en effektivare, modernare och enklare lagstiftning. Förordningen om EU-utgifter antogs i maj 2014. De övriga förslagen förhandlades under året i rådet, och Europaparlamentet antog sina ståndpunkter i första behandlingen i mars och april. Det nyvalda Europaparlamentet beslutade att stå fast vid dessa ståndpunkter. I skrivelsen framhålls att förslagen var föremål för överläggning med miljö- och jordbruksutskottet i augusti 2013 och samråd med EU-nämnden i december 2013, juni 2014 och december 2014. I december 2014 var djurhälsoförordningen inte uppe för samråd. I skrivelsen anförs vidare att kommissionens förslag till ny förordning om djurhälsa syftar till att göra lagstiftningen enklare, modernare och mer sammanhållen än den nuvarande EU-lagstiftningen på området. Sjukdomsövervakningen stärks och djurhållarnas ansvar för djurhälsan klargörs. Förordningen lägger fast övergripande principer för att minska djursjukdomar och bevara EU:s

ekonomiska konkurrenskraft. Åtgärder ska vidtas för att förebygga och bekämpa listade djursjukdomar. Hur sjukdomar listas och kategoriseras är enligt skrivelsen av avgörande betydelse för vilka krav Sverige i framtiden kommer att få ställa i samband med införsel av djur. Regeringen framhåller att den har verkat för att medlemsstater med en god djurhälsa ska kunna förhindra införsel av smittsamma djursjukdomar som kan utgöra ett hot mot djurs eller människors hälsa, eller orsaka produktionsförluster.

I skrivelsen framhålls vidare att Sverige tillsammans med Danmark lyfte frågan om ett ökat skydd för djur som transporteras på jordbruks- och fiskerådets möte i maj 2014. Sverige och Danmark betonade vikten av förkortade transporttider för djuren och behovet av lagstiftning som beaktar aktuella vetenskapliga rön på området. Ett mycket stort antal djur transporteras varje dag över hela Europa, och många transporter fortsätter även utanför EU:s och Europas gränser. Enligt skrivelsen tillåter det EU-gemensamma regelverket att djur transporteras mycket långa sträckor, exempelvis kan grisar och slakthästar transporteras ett helt dygn utan att få vila. Regeringen framhåller att delar av det gällande regelverket inte är förenligt med aktuell vetenskap om skydd av djur under transport. Regeringen konstaterar emellertid att även om flera ministrar uttalade sitt stöd för den svenska och danska synen ansåg många att det nuvarande regelverket är tillräckligt. Inte heller kommissionen delade den svensk-danska synen utan vill fokusera på att de redan gällande reglerna ska följas bättre. Frågan var uppe för samråd med EU-nämnden i maj 2014.

Motionen

Enligt kommittémotion 2014/15:3044 av Julia Kronlid och Björn Söder (båda SD) yrkande 52 ska regeringen verka för att varje medlemsstat får införa de sjukdoms- och smittkontroller som anses nödvändiga. I motionen framhålls att konsumenternas förtroende för kvaliteten på livsmedlen förutsätter ett starkt djurskydd i Sverige och flexibla kontroller utifrån varje EU-medlemsstats specifika behov. Motionärerna vill därför minska kommissionens inflytande över hur, när och varför kontroller utförs i alla led i produktionskedjan samt vid import av livsmedel.

I samma motion, yrkande 54, anförs att regeringen ska verka för att Sverige ska få möjlighet till undantag som gör att vi kan stoppa importen av kött som kraftigt avviker från intentionerna i svensk djurskyddslagstiftning. Motionärerna anför att krav på ett starkt djurskydd i Sverige inte får leda till att det svenska jordbruket konkurreras ut av jordbruk i andra EU-länder. I motionen anförs att de svenska böndernas konkurrenskraft bör stärkas, samtidigt som ett starkt djurskydd bibehålls. Vidare framhålls att djurtransporter både inom och utanför EU sker utan hänsyn till att det är levande varelser som fraktas. Motionärerna vill ha ett importförbud för animalieprodukter från länder där djur utsatts för ett systematiskt onödigt

lidande och där produktionen strider mot intentionerna med svensk djurskyddslagstiftning.

I motionen yrkas vidare att regeringen ska verka för att ett generellt förbud på EU-nivå införs mot slakt utan bedövning (yrkande 53). Det anförs att många svenskar i dag äter kött från djur som halal- eller koscherslaktats, ofta utan att veta om det. Slaktmetoderna innebär kortfattat att djuren avlivas och avblodas helt utan bedövning. Motionärerna vill verka för att Sverige ska få möjlighet till undantag som gör att importen av kött som kraftigt avviker från intentionerna i svensk djurskyddslagstiftning kan stoppas. Innan ett sådant undantag är på plats bör regeringen verka för generella förbud på EU-nivå mot dessa brutala slaktmetoder.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Enligt uppgifter från Näringsdepartementet har informella förhandlingar inletts mellan Europaparlamentet och rådet inför rådets gemensamma ståndpunkt om förslaget till den nya förordningen om djurhälsa.

När det gäller importbegränsningar påminner utskottet om att enligt artikel 34 i EUF-fördraget är kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan förbjudna mellan medlemsstaterna. Bestämmelserna i artiklarna 34 och 35 ska emellertid inte, enligt artikel 36, hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till bl.a. allmän moral eller intresset av att skydda människors och djurs hälsa och liv. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.

I betänkande 2011/12:MJU21 anförde utskottet att det inte är möjligt att införa något generellt förbud mot import enligt det internationella regelverket inom Världshandelsorganisationen (WTO). En av hörnstenarna i det internationella handelsarbetet är att varje land har rätt att bestämma över sina egna produktions- och processmetoder och att importhindrande åtgärder inte får vidtas om det inte finns fara för hälsan bland djur och människor i det importerande landet. Det framhölls vidare att enligt Landsbyggsdepartementet finns det en risk att krav på att inkludera djurskydd kan användas i protektionistiska syften. Detta är inte minst något som utvecklingsländer oroar sig för. Därför vill man inte se detta inkluderat. Enligt departementet måste dock internationella standarder komma till stånd innan det ens är realistiskt att börja diskutera om djurskydd ska inkluderas i WTO:s regelverk i större utsträckning än i dag. Det är något som Sverige aktivt arbetar för. I betänkandet framhålls vidare att ett sätt att uppnå ett förbättrat djurskydd internationellt är att komma fram till multilaterala överenskommelser när det gäller djurskydd och att ta med frågan i bilaterala avtal mellan EU och tredjeländer. Vidare anförs att det bör uppmärksammas att näringsens engagemang hela tiden ökar och att privata standarder skapas. Dessa kan i

vissa fall vara mer effektiva för att förbättra djurskyddet globalt, och det kan vara bättre att förlita sig på dem än på att stater ska agera.

I samma betänkande noterade utskottet vidare att det i betänkandet Ny djurskyddslag framhålls att Sverige under åren som medlem i EU har arbetat hårt för att höja djurskyddsnivån på den inre marknaden, vilket även till vissa delar lyckats. Det anförs också att det vid tidpunkten för det svenska inträdet i EU fanns en viss reglering av djurskyddet för djur som hölls för livsmedelsproduktion och som försöksdjur. Denna reglering, som inte var särskilt omfattande, har nu utökats eller skärpts på ett flertal områden. Det finns fortfarande områden där Sverige har mer omfattande och strängare regler än övriga EU-länder. I betänkandet framhölls även att en tendens som kan noteras är att regleringen av djurskyddet på EU-nivå går från direktiv, som medlemsstaterna ska inarbeta i den egna lagstiftningen, till förordningar som gäller direkt i alla medlemsländer. I fråga om förordningar får medlemsländerna som huvudregel inte heller ha avvikande regler även om de tidigare har ställt högre krav än förordningen. Det påpekas också att ett antal avgöranden från EU-domstolen i Luxemburg har visat att om lagstiftningen ställs på sin spets har oftast EU-regler om den fria rörligheten på den inre marknaden och förbud mot handelshinder företrädde framför djurskyddsregler. Domstolen har dock också vid ett flertal tillfällen konstaterat att om området är oharmoniserat (inte har ett fullständigt gemensamt regelverk på området) får medlemsländerna anta handelshindrande bestämmelser. Detta gäller så länge som bestämmelserna bl.a. är nödvändiga för att skydda djuren och proportionerliga.

När det gäller förbud mot slakt utan bedövning anförde utskottet i samma betänkande (bet. 2014/15:MJU21) att en politisk överenskommelse nåddes inom EU vid jordbruksrådet i juni 2009 om den nya förordningen om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning. Det framgår av artikel 4 i den förordningen att djur endast får avlivas efter bedövning. Bedövningen ska ske i enlighet med de metoder och de särskilda krav för tillämpningen av dessa metoder som anges i en bilaga till förordningen. Avsaknad av medvetande och känsl ska bibehållas till dess att djuret är dött. Av samma artikel framgår att kraven på bedövning inte gäller djur som slaktas med särskilda metoder som påbjuds av religiösa riter, under förutsättning att slakten äger rum i ett slakteri. Utskottet konstaterade således att enligt förordningen ska alla djur bedövas före slakt, men att det finns ett undantag för djur som slaktas enligt metoder som påbjuds av religiösa riter. Förordningen trädde i kraft den 8 december 2009 och började tillämpas den 1 januari 2013. I betänkandet framhöll utskottet vidare att det noterade att frågan om märkning av kött från djur som har slaktats utan bedövning kom upp i slutskedet av förhandlingarna om ändringar i förordningen om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011). Detta resulterade i att skäl 50 infördes i den förordningen. I skäl 50 står följande: ”Konsumenterna i unionen visar allt större intresse för hur unionens djurskyddsbestämmelser tillämpas i samband med slakt, till exempel

om djuren bedövas innan de slaktas. Därför bör man i samband med en framtida unionsstrategi för djurskydd och djurs välbefinnande överväga en studie om lämpligheten i att ge konsumenterna relevant information om bedövning av djur.” Utskottet noterade vidare att kommissionen i sitt meddelande om EU:s strategi för djurskydd och djurs välbefinnande 2012–2015 utöver det planerade förenklade regelverket föreslår att det utvecklas verktyg för att förbättra medlemsstaternas efterlevnad av reglerna, att det ges stöd till internationellt samarbete, att konsumenterna och allmänheten ska ges lämplig information och att kommissionen i det sammanhanget kommer att undersöka frågan om märkning i enlighet med överenskommelsen om lagförslaget om livsmedelsinformation. I betänkandet anförde utskottet att kommissionen inom ramen för EU:s strategi för djurskydd och djurs välbefinnande 2012–2015 tagit initiativ till att genomföra en undersökning om märkning av kött från djur som har slaktats utan bedövning och att resultatet ska presenteras 2013. Utskottet konstaterade också att Sverige tog upp problemet med slakt utan bedövning som inte är religiöst motiverad som en övrig fråga på jordbruks- och fiskerådets möte den 14–15 maj 2012. Sverige ville uppmärksamma kommissionen och de andra medlemsstaterna på att undantaget i artikel 4 utnyttjas av ekonomiska skäl, vilket strider mot lagstiftningens syfte. Man uppmanade kommissionen att öka sina ansträngningar att komma till rätta med detta problem och föreslog även ett antal möjliga åtgärder. Bland annat föreslogs gemensamma riktlinjer för hur slakten bör gå till, ett harmoniserat förfarande för godkännande och kontroll av aktörer som utför slakt utan bedövning samt riktade inspektioner i medlemsstaterna utförda av kommissionens granskningsorgan FVO för att se till att den gemensamma lagstiftningen efterlevs. I betänkandet framhålls att regeringen vid samma tillfälle konstaterade att märkning skulle kunna vara ett verktyg i arbetet med att minska överutnyttjandet av undantaget, och man framhöll därför att man från svenskt håll såg fram emot att ta del av kommissionens rapport om märkning.

Riksdagen beslutade 2012 att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör arbeta för att det inom EU införs en tydlig märkning av kött som kommer från djur som har slaktats utan bedövning (bet. 2011/12:MJU21, rskr. 2011/12:261). I betänkande 2014/15:MJU3 framhålls att regeringen i skrivelse 2013/14:75 har redovisat att kommissionen har tagit initiativ till en undersökning om märkning av kött från obedövad slakt. I den skrivelsen anförts att regeringen inväntar kommissionens rapport som skulle ha presenterats under 2013, men som ännu inte har publicerats. Avsikten är att gemensamma EU-bestämmelser ska diskuteras med utgångspunkt i den kommande rapporten. Enligt uppgift från Näringsdepartementet har resultatrapporteringen från kommissionens undersökning försenats.

Vissa miljöpolitiska frågor m.m.

Skrivelsen

I skrivelsen framhålls att EU har en avgörande betydelse för utvecklingen på miljöområdet genom sin befogenhet att anta miljöregler som är bindande för medlemsstaterna. EU ska vara en drivande kraft för att både inom Europa och globalt skydda miljön och underlätta omställningen till en resurseffektiv och cirkulär ekonomi som säkerställer en hållbar utveckling. Regeringen anför vidare att klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. För att klara klimatutmaningarna och främja en hållbar utveckling krävs en ambitiös och sammanhållen klimatpolitik globalt och inom EU. EU är en drivande kraft i arbetet för en ny global rättsligt bindande klimatöverenskommelse.

Det anförts vidare att förhandlingarna under FN:s klimatkonvention har fortsatt under året. Avsikten är att enas om en ny rättsligt bindande klimatöverenskommelse vid det tjugoförsta partsmötet i Paris 2015 (COP 21) som ska gälla för tiden efter 2020. Förhandlingar om att öka den totala ambitionsnivån i åtagandena före 2020 har också förts. Miljörådet antog rådsslutsatser i oktober 2014 som är grunden för EU:s ståndpunkt vid det tjugonde partsmötet under konventionen i Lima, Peru, i december (COP 20). Sverige har enligt skrivelsen verkat för att en ny rättsligt bindande klimatöverenskommelse ska omfatta alla länder och innehålla tillräckligt ambitiösa utsläppsminskningar för att hålla den globala uppvärmningen under två grader. Det framhålls också att Sverige inför COP 20 i Lima har arbetat för att EU ska driva på för beslut om den information som ska lämnas in tillsammans med länders nationellt beslutade bidrag (intended nationally determined contribution, INDC) om utsläppsminskningar och om en granskningsfas för att se till att de nationella bidragen blir tillräckligt ambitiösa för att nå två-gradersmålet.

Efter en längre tids förberedelser och diskussioner presenterade kommissionen i januari 2014 ett meddelande i form av förslag till ett ramverk för EU:s klimat- och energipolitik till 2030. Förslaget omfattar bl.a. ett mål att utsläppen av växthusgaser inom EU ska minska med 40 procent till 2030 jämfört med 1990 och ett mål om minst 27 procent förnybar energi i EU till 2030. I juli presenterade kommissionen ett kompletterade förslag om ett mål om minst 27 procents energieffektivisering i EU. I skrivelsen framhåller regeringen att förslagen har behandlats i flera rådskonstellationer inklusive miljö, TTE (energi), jordbruk och fiske samt Ekofin vid flera tillfällen. Vidare anförts att Sverige under året har verkat för en hög ambitionsnivå och ett högre mål för att minska utsläppen av växthusgaser och för en kostnadseffektiv fördelning av ansvaret för åtgärderna. Sverige har drivit på för en hög ambition när det gäller målen för förnybar energi och energieffektivisering. Vid Europeiska rådets möte i oktober 2014 beslutades om mål för minst 40 procents minskning av växthusgasutsläppen till 2030, minst 27 procents energieffektivisering och minst 27 procent förnybar energi. Energieffektiviseringsmålet ska ses över 2020 för en eventuell höjning till 30

procent. Beslutet innefattade även principer för fördelningen av ansvaret för klimatmålet. Den del av utsläppen som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS) ska minska med 43 procent till 2030. Övriga utsläpp ska minska med 30 procent jämfört med 2005, och dessa utsläppsminskningar ska fördelas mellan medlemsstaterna enligt vissa kriterier. Enligt beslutet upprättas också ett antal mekanismer för att bl.a. stödja moderniseringen av energisystemen i framför allt EU:s medlemsstater i östra Europa. Enligt skrivelsen kommer beslutet av Europeiska rådet att vara en central utgångspunkt när EU:s bidrag till de globala utsläppsminskningarna inför det 21:a partsmötet under klimatkonventionen i Paris 2015 ska fastställas i början av 2015. Regeringen påminner även om att överläggning med miljö- och jordbruksutskottet ägde rum i februari och oktober 2014 och information lämnades till utskottet i februari, juni och oktober samma år. Överläggning med näringsutskottet ägde rum i mars och oktober 2014. Näringsutskottet informerades samma år i februari, juni och december. Samråd med EU-nämnden ägde rum i februari, juni, september, oktober och december 2014. Det erinras också om att det var inför rådet för allmänna frågor och Europeiska rådet som överläggningen med miljö- och utrikesutskottet samt samrådet med EU-nämnden ägde rum i oktober.

Motionen

Enligt kommittémotion 2014/15:3044 av Julia Kronlid och Björn Söder (båda SD) yrkande 56 ska regeringen vid förhandlingar inom den klimat- och energipolitiska ramen verka för att EU:s medlemsstaters åtaganden ska kunna justeras och (yrkande 58) som svensk linje driva att EU:s medlemsstater, inom ramen för internationella klimatavtal, inte bör anta väsentligt större mål om minskning av utsläpp av växthusgaser än resten av världen. Motionärerna vill se klimatpolitiken i ett globalt perspektiv. Det framhålls att det krävs en insikt om att varken Sverige eller EU kan påverka koldioxidutsläppen i någon betydande utsträckning utan globala avtal. Om vi på kort och lång sikt ska kunna klara vår industri och handel och därmed i förlängningen jobben och välfärden, måste vi ta med i beräkningen vad vi faktiskt släpper ut i förhållande till andra när vi beslutar om Sveriges utsläppsminskningar. I motionen framhålls att regeringens linje vid förhandlingar i EU och på global nivå måste vara att de som släpper ut mest också gör de största åtagandena vad gäller att minska sina utsläpp när det kommer till fördelningen av bördan inom EU och resten av världen.

I samma motion, yrkande 60, framhålls att regeringen bör driva linjen att EU:s medlemsstater vid beräkningen av nettoutsläpp av klimatgaser ska kunna tillgodogöra sig faktiska nettoutsläpp som inkluderar markanvändning enligt vad som anförs i motionen. I motionen anförs att LULUCF (land use, land use change and forestry) bör ingå i medlemsstaternas mål om utsläpp av klimatgaser, eftersom detta är viktigt för att uppnå rättvisa villkor och stimulera till ansvarsfull skogspolitik.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

I årets budgetproposition (prop. 2014/15:1 utg.omr. 20) anförde regeringen att den anser att EU ska befästa sin roll som ledande internationellt och att Sverige ska driva på för detta. EU ska agera kraftfullt, ha ambitiösa egna åtaganden och konstruktivt bidra för att åstadkomma ett globalt klimatavtal. Vidare framhölls att det krävs att enskilda medlemsländer är beredda att gå före och visa ledarskap för att möjliggöra en tillräckligt ambitiös EU-politik. Arbetet inom Sverige och i Norden, liksom exempelvis klimatsamarbetet mellan 14 regeringar inom Green Growth Group är exempel på detta och utgör viktiga plattformar för en aktiv internationell klimatpolitik. Enligt den ovannämnda propositionen finns det en tydlig koppling mellan EU:s egna klimatmål och förutsättningarna för EU att visa ledarskap i klimatförhandlingarna. Det framhålls också att ställningstagandet kring EU:s ramverk på klimat- och energiområdet till 2030 är ett viktigt grundläggande beslut. Regeringen anför vidare att EU behöver inrikta sin politik så att hela spannet i det övergripande målet om 80 till 95 procents utsläppsminskning till 2050 hålls inom räckhåll. Regeringen anser därför att EU snarast bör utarbeta lagstiftning som säkerställer att de mål som satts för 2030 kan nås. Det anføres vidare att regeringen kommer att verka för att EU:s ambition i de internationella klimatförhandlingarna höjs. Sammantaget anser regeringen att EU ska kunna minska utsläppen med 50 procent till 2030. Enligt propositionen motsvarar en sådan minskning EU:s ansvar och förmåga i ett klimatavtal som stöder två-gradersmålet.

Utskottet noterar att klimat- och miljöminister Åsa Romson i EU-nämnden den 27 februari 2015 framhöll att det finns en bred samsyn i Sveriges riksdag som är grundad på att vetenskap ska vara en grundläggande faktor för klimatförhandlingarna, att klimatpolitik är nödvändigt och att ambitionerna därför bör höjas. Användningen av internationella krediter och att länder går före och visar ledarskap är oerhört viktiga delar i detta. Ministern anförde vidare att ordförandeskapets förslag när det gäller medlemsstaternas nationellt beslutade bidrag tyvärr är för svagt avseende den dynamiska aspekten. Ministern framhöll också att regeringen har verkat och verkar för att EU ska vara redo att höja sin ambitionsnivå både innan 2020, som avtalet skulle hantera, och efter för att främja en ambitiös överenskommelse.

I flera av utskottets tidigare betänkanden (bet. 2013/14:MJU20 och 2012/13:MJU11) framhålls att den preliminära svenska ståndpunkt som anförts (se faktapromemoria 2013/14:FPM56) varit att upptag och utsläpp av växthusgaser till följd av verksamheter i samband med skogsbruk och markanvändning bör tas till vara som en del av klimatpolitiken. Utskottet har även framhållit att det liksom regeringen anser att sådana upptag och utsläpp av växthusgaser behöver hanteras med hänsyn till de stora osäkerheter som finns i beräkningarna av växthusgasflöden. Skogens centrala roll för produktionen av hållbar bioenergi och klimatsmarta material, för biologisk mångfald och ekosystemtjänster och för skogens långsiktiga produktionshorisont måste också beaktas.

Klimat- och miljöminister Åsa Romson anförde (i EU-nämnden den 27 februari 2015) att när det gäller LULUCF, alltså sänkor eller utsläpp från skog- och markförhållanden, är regeringens tolkning av rådsbeslutet från i höstas att detta inte inkluderades i minus 40-beslutet eftersom det beslutet redan har delats upp i en ram för den handlande och den icke-handlande sektorn. Ministern framhöll att EU och EU:s medlemsstater kommer att återkomma till hur skogs- och markanvändning ska inkluderas och att det ska göras på ett sätt som bevarar och inte undergräver ambitionen inom den handlande och icke-handlande sektorn. Enligt ministern är det viktigt att EU nämner LULUCF i sin INDC, för det är ett sätt att ställa krav på andra länder att tala om hur de tänker arbeta aktivt med skogssänkor. Ministern betonade också att skogs- och markanvändning är viktigt för klimatet, för den biologiska mångfalden och för att få en överblick över så många potentiella sänkor och utsläpp som möjligt.

Enligt uppgifter från Näringsdepartementet reste ett par medlemsländer invändningar mot den text som föreslogs under rådsmötet den 6 mars 2015 vad gäller skog- och markanvändning. Kompromissen blev att ordagrant följa Europeiska rådets slutsatser från oktober 2014 som anger att EU ska besluta hur skog- och markanvändning hanteras inom ramen för EU:s klimat- och energiramverk till 2030 innan år 2020, samt att kommissionen gjorde ett uttalande som förtydligar deras syn på LULUCF. Avsikten är att uttalandet fogas som ett annex till mötesrapporten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen är ett viktigt underlag för att riksdagen ska kunna följa utvecklingen inom EU och hur regeringen har agerat inom det samarbetet.

När det gäller den gemensamma jordbruks- och fiskeripolitiken noterar utskottet inledningsvis att unionens politik och inre åtgärder, bl.a. den inre marknaden, fri rörlighet för varor och den gemensamma jordbruks- och fiskeripolitiken behandlas i den tredje delen av Fördraget om unionens funktionssätt (EUF). Utskottet konstaterar även att Sverige blev medlem i EU den 1 januari 1995 och sedan dess deltar fullt ut i EU:s gemensamma jordbruks- och fiskeripolitik. Utskottet anser i likhet med regeringen att den långsiktiga målsättningen för den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU är en avreglerad, marknadsorienterad och konkurrenskraftig jordbrukssektor som styrs av konsumenters efterfrågan, klimat- och miljömål och där hänsyn tas till djurskydd samt den globala utvecklingspolitiken i enlighet med Sveriges politik för global utveckling (PGU). Vidare vill utskottet liksom regeringen se ett hållbart fiske i såväl Sverige och Europa som globalt. Så som anförs i skrivelsen är regeringens hållning när det gäller EU:s fiskepartnerskapsavtal med tredjeländer att göra ett ställningstagande från fall till fall varvid en rad kriterier beaktas. Utskottet konstaterar att Sverige under året avstått från att ge sitt stöd till beslut om att ingå fiskepartnerskapsavtal

mellan EU och ett antal afrikanska stater, bl.a. på grund av att det saknats tillräcklig information om fiskebestånden.

När det gäller mjölkböndernas situation och mjölkkvoter delar utskottet regeringens uppfattning att det är viktigt att stärka mjölkböndernas konkurrenskraft så att svenska mjölkbönder kan ta del av den växande globala marknaden. Kvoter är därför inget som ska återinföras. Utskottet ser fram emot att i stället få ta del av det arbete med att hitta möjliga nationella åtgärder för att stärka den svenska mjölksektorn som regeringen har inlett. Utskottet noterar även det förslag om kreditgarantier som presenteras i regeringens förslag till vårandringsbudget för 2015.

I fråga om exportbidrag vidhåller utskottet vad som anfördes i betänkande 2014/15:MJU5, dvs. att det delar regeringens uppfattning att exportbidragen bör avskaffas och konstaterar att regeringen har förespråkade att marknadsstöden, inklusive exportbidragen, bör fasas ut.

När det gäller kontroller av djursjukdomar vid införsel av djur stöder utskottet regeringens arbete med att verka för att medlemsstater med en god djurhälsa ska kunna förhindra införsel av smittsamma djursjukdomar som kan utgöra ett hot mot djurs eller människors hälsa, eller orsaka produktionsförluster, och noterar att det pågår förhandlingar inför rådets gemensamma ståndpunkt om förslaget till den nya förordningen om djurhälsa.

Utskottet välkomnar att Sverige tillsammans med Danmark på jordbruks- och fiskerådets möte i maj 2014 lyfte frågan om ett ökat skydd för djur som transporteras och då betonade vikten av förkortade transporttider för djuren. När det gäller importbegränsningar på grund av bristande djurskydd hänvisar utskottet till vad som anförs i betänkande 2011/12:MJU21.

Så som utskottet konstaterade i sitt betänkande 2011/12:MJU21 framgår det av artikel 4 i förordningen om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning att djur endast får avlivas efter bedövning. Av samma artikel framgår att kraven på bedövning emellertid inte gäller djur som slaktas med särskilda metoder som påbjuds av religiösa riter, under förutsättning att slakten äger rum i ett slakteri. Utskottet välkomnar att kommissionen har tagit initiativ till en undersökning om märkning av kött från obedövad slakt och ser fram emot att få ta del av den rapporten. Utskottet beklagar att den försenats. Utskottet påminner även om det tillkännagivande som riksdagen riktade till den dåvarande regeringen om att regeringen bör arbeta för att det inom EU införs en tydlig märkning av kött som kommer från djur som har slaktats utan bedövning (bet. 2011/12:MJU21, rskr. 2011/12:261).

När det gäller vad Sverige ska driva i klimatförhandlingarna anser utskottet i likhet med regeringen att det krävs en ambitiös och sammanhållen klimatpolitik globalt och inom EU för att klara klimatutmaningarna och främja en hållbar utveckling. Utskottet noterar att Sverige under året har verkat för en hög ambitionsnivå och ett högre mål för att minska utsläppen av växthusgaser och för en kostnadseffektiv fördelning av ansvaret för åtgärderna. Utskottet stöder även att Sverige har verkat för att en ny rättsligt bindande klimatöverenskommelse ska omfatta alla länder och innehålla tillräckligt

ambitiösa utsläppsminskningar för att hålla den globala uppvärmningen under två grader. Så som regeringen anförde i årets budgetproposition krävs det att enskilda medlemsländer är beredda att gå före och visa ledarskap för att möjliggöra en tillräckligt ambitiös EU-politik. Avslutningsvis konstaterar utskottet att en kompromiss nåddes på rådsmötet den 6 mars 2015 vad gäller skog- och markanvändning som innebär att EU ska besluta hur skog- och markanvändning hanteras inom ramen för EU:s klimat- och energiramverk till 2030 innan år 2020.

Sammanfattningsvis konstaterar utskottet att de förslag som tas upp i de aktuella motionsyrkandena antingen kan anses tillgodosedda eller i övrigt inte bör ge anledning till någon åtgärd från riksdagens sida. Utrikesutskottet bör därmed avstyrka motion 2014/15:3044 (SD) yrkandena 24, 49–56, 58 och 60.

Stockholm den 21 april 2015

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Lena Ek (C), Ulf Berg (M), Johan Hultberg (M), Maria Strömkvist (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Stina Bergström (MP), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Anders Forsberg (SD), Lars Tysklind (FP), Jens Holm (V), Magnus Oscarsson (KD), Johan Büser (S) och Elin Lundgren (S).

Avvikande mening

Vissa jordbrukspolitiska och miljöpolitiska frågor inom EU m.m. (SD)

Martin Kinnunen (SD) och Anders Forsberg (SD) anför:

Sverigedemokraterna eftersträvar att Sverige ska omförhandla villkoren för medlemskapet i Europeiska Unionen med det långsiktiga målet att återföra beslutsmakten till Sverige. Tills vidare är det dock viktigt att vi på bästa sätt tar vara på de stöd som lantbruket kan få av EU för att stärka det svenska jordbruket. Sedan EU-inträdet är svensk jordbruksnäring på tillbakagång. Sverigedemokraterna motsätter sig flera av de direktiv som EU stipulerar och som får negativa återverkningar på de svenska böndernas villkor. Sverigedemokraterna vill i grunden omförhandla avtalen för det svenska EU-medlemskapet för att på olika sätt gynna Sveriges jordbruksnäring. Den s.k. gemensamma jordbrukspolitiken (Common Agricultural Policy, CAP) är det kanske mest ineffektiva och kostsamma inslaget i hela EU. Jordbruksstödet utgör ungefär en tredjedel av EU:s budget. Sverigedemokraterna vill helt skrota jordbruksstödet i dess nuvarande form, vilket ur ett svenskt perspektiv utgör en enorm transferering av medel från svenska skattebetalare till jordbrukare på den europeiska kontinenten. Ett avskaffande av den gemensamma jordbrukspolitiken skulle föranleda en radikal sänkning av medlemsavgifterna till EU. För svenskt vidkommande skulle i stället det s.k. gårdsstödet betalas ut direkt från den svenska staten.

Sverigedemokraterna motsätter sig stora delar av EU:s externa fiskeripolitik. Vi ifrågasätter kostnadseffektiviteten i framför allt fiskeavtalen och ser helst att avtalen inte förlängs när det gäller utvecklingsländerna. Man använder fiskeripolitiken och pengar från den gemensamma budgeten, där vi är stora nettobetalare, för att upprätthålla en fiskeflotta, främst i Spanien och Portugal, som vid det här laget borde ha anpassats till hållbara fiskenivåer. Vi anser även att EU:s fiskeavtal över huvud taget inte går att förena med en hållbar utvecklingspolitik. EU:s fiskeflotta är dåligt kontrollerad och undergräver utvecklingsländernas möjligheter att utveckla lokalt fiske, skapa möjligheter till arbetstillfällen och försörja sin egen befolkning. Sverigedemokraterna menar därför att regeringen ska verka för att avskaffa EU:s externa fiskeripolitik.

Vi i Sverigedemokraterna ställer oss positiva till åtgärder som undanröjer handelshinder och underlättar export. Med anledning av den svåra situationen för mjölkbönderna har vi emellertid förordat ett tillfälligt bevarande av mjölkkvoterna under minst ett år. Vi har också uppmärksammat mjölkböndernas situation i den svenska debatten och för en politik för förbättrade villkor för lantbruket, t.ex. genom lägre skatter på gödsel och diesel och genom en översyn av t.ex. beteslagstiftningen. Även om jordbruket är en

fråga som i många avseenden regleras inom EU är mjölkböndernas situation ett bra exempel på att även den nationella lagstiftningen har stor betydelse.

Vi är positiva till handel och anser att Sverige inom såväl EU som i internationella forum, så som WTO, ska verka för en öppen och fri handel. Vi instämmer även i uppfattningen att ökad handel ger ökad tillväxt som i sin tur skapar bättre ekonomiska förutsättningar för länder och deras medborgare. Liksom tidigare sluter vi även upp bakom uppfattningen att frihandel kan vara en starkt välståndsskapande kraft för såväl fattiga som mer utvecklade länder. Att värna principen om frihandel är därför både ett globalt och ett svenskt intresse. Sverigedemokraterna anser att subventioner, så som EU:s exportbidrag, som är direkt skadliga för utvecklingsländernas självförsörjningsgrad ska avskaffas.

Sverigedemokraterna anser vidare att konsumenternas förtroende för kvaliteten på livsmedlen förutsätter ett starkt djurskydd i Sverige och flexibla kontroller utifrån varje EU-medlemsstats specifika behov. Ett starkt djurskydd har även ett egenvärde då det besparar djuren det lidande som uppstår vid långa transporter och plågsamma slaktmetoder. Det bästa sättet att uppnå ett starkt djurskydd inom EU är att verka för strikta gemensamma regler vid transporter samt att gemensamt motverka undantag för plågsamma slaktmetoder. Inom ramen för EU vill Sverigedemokraterna även verka för att varje medlemsstat får införa de sjukdoms- och smittokontroller som anses nödvändiga. Sverigedemokraterna vill därför minska kommissionens inflytande över hur, när och varför kontroller utförs i alla led i produktionskedjan samt vid import av livsmedel.

Krav på ett starkt djurskydd i Sverige får inte leda till att svenskt jordbruk konkurreras ut av jordbruk i andra EU-länder. Sverigedemokraterna anser att de svenska böndernas konkurrenskraft bör stärkas, samtidigt som ett starkt djurskydd bibehålls. Vi har tyvärr sett att djurtransporter både inom och utanför EU sker utan hänsyn till att det är levande varelser som fraktas. Vi vill ha ett importförbud för animalieprodukter som produceras på ett sätt som utsätter djur för ett systematiskt onödigt lidande och som strider mot intentionerna med svensk djurskyddslagstiftning.

Många svenskar äter i dag kött från djur som halal- eller koscherslaktats, ofta utan att veta om det. Slaktmetoderna innebär kortfattat att djuren avlivas och avblodas helt utan bedövning, vilket innebär ett utdraget dödsförlopp med onödigt lidande, smärta och ångest. Andelen kött från djur som slaktats med dessa båda slaktmetoder växer. I vissa producentländer slaktas t.ex. alla får och lamm utan bedövning. I en rapport från EU-kommissionen framkommer det att närmare 75 procent av nötkreaturen inom EU slaktas utan bedövning. Sverigedemokraterna vill verka för att Sverige ska få möjlighet till undantag som gör att vi kan stoppa importen av kött som kraftigt avviker från intentionerna i svensk djurskyddslagstiftning. Innan ett sådant undantag är på plats är det vår uppfattning att regeringen bör verka för generella förbud på EU-nivå mot dessa brutala slaktmetoder.

När det gäller klimatpolitiken vill Sverigedemokraterna se den i ett globalt perspektiv. Det krävs en insikt om att varken Sverige eller EU kan påverka koldioxidutsläppen i någon betydande utsträckning utan globala avtal. Sverigedemokraterna eftersträvar en miljö- och klimatpolitik baserad på humanism där alla världens människor har en okränkbar rätt att eftersträva en mer hälsosam morgondag. Vi avhåller oss emellertid från domedagsprofetior och lägger fokus på realistiska lösningar på verkliga problem. Om vi på kort och lång sikt ska kunna klara vår industri och handel och därmed i förlängningen jobben och välfärden, måste vi ta med i beräkningen vad vi faktiskt släpper ut i förhållande till andra när vi beslutar om Sveriges utsläppsminskningar. I Sverige har vi sedan 1970-talet minskat vår användning av fossilt bränsle bl.a. genom en utfasning av användning av olja för uppvärmning. Detta har tillsammans med en nästan koldioxidfri elproduktion resulterat i att vi i princip har den industrialiserade världens lägsta utsläpp per capita, detta trots vårt kalla klimat. Sverige står därmed för mellan 0,1 och 0,2 procent av världens totala utsläpp av växthusgaser, och därför anser vi inte att Sverige ska krävas på större utsläppsminskningar än andra länder.

Sverigedemokraterna anser vidare att regeringens linje vid förhandlingar i EU och på global nivå måste vara att de som släpper ut mest också gör de största åtagandena vad gäller att minska sina utsläpp när det kommer till fördelningen av bördan inom EU och resten av världen. Svensk klimatpolitik har länge byggt på att Sverige ska gå före och besluta om betydligt större utsläppsminskningar av koldioxid än andra länder. Tanken bakom detta är att Sverige på detta sätt ska kunna påverka andra länder i samma riktning. Problemet med denna strategi är att det inte finns något som tyder på att den fungerar. Det finns ingen forskning på området som tyder på att denna föregångspolitik på något sätt bidrar till minskade utsläpp. Enligt teorin om koldioxidläckage kan det till och med vara så att denna politik bidrar till att öka utsläppen i andra länder. Enligt EU-kommissionen bidrar varje procentuell ökning av elpriset till en minskning av exporten med 1,6 procent, vilket understryker vikten av att upprätthålla god konkurrenskraft inom EU. Om det blir dyrare att tillverka varor i Sverige och Europa är risken stor att företag i stället flyttar till andra länder med lägre energipriser.

Sverigedemokraterna anser att LULUCF (land use, land use change and forestry) ska ingå i medlemsstaternas mål om utsläpp av klimatgaser. Detta är viktigt för att uppnå rättvisa villkor och stimulera till en ansvarsfull skogspolitik. Emellertid ser vi det som märkligt om medlemsstaterna efter förhandlingar endast kan tillgodoräkna sig nya förändringar av markanvändning. Utgångspunkten måste givetvis vara att fastställa nationernas faktiska nettoutsläpp inklusive markanvändning och sedan utgå från dessa nya siffror i samtliga beräkningar.

Detta innebär att Sverigedemokraterna anser att utrikesutskottet bör tillstyrka motion 2014/15:3044 yrkandena 24, 49–56, 58 och 60.